

ประโยค ป.ธ. ๕
แปล มคอเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๖

๑. อตีเต พาราณสียํ เอโก จมฺมสาฎโก นาม ปริพฺพาชโก อโหสิ ๗
 ตสฺส กิร จมฺมเมว นีวาสนํ ปารุปนญจ ๗ โส เอกทิวสํ พาราณสียํ ภิกฺขุขาย
 จรณฺโต เอพกานํ ยฺชฺชนญฺจานํ ปาปฺปมาติ ๗ อเถโก เอพโก ตํ ทิสฺวา
 ปหริตฺกามา โอสกฺกิ ๗ ปริพฺพาชโก เอส มยฺหํ อปฺจิติ กโรตฺติติ สลฺยถาย
 อปฺปฏิกฺกมิตฺวา อิมสํ เอตฺตกานํ มนุสฺसानมฺนตฺเร อัย เอโกว เอพโก
 อมหากํ คุณํ ชานาตีติ ตสฺส อลฺยชฺลี ปคฺคยฺห อญฺจาสี ๗ ตํ ทิสฺวา อาปฺณ
 นิสินฺโน ปณฺทิตฺวาณิโซ มา พุราหฺมณ ขณิกทสฺสเนน จตฺตปฺทสฺส
 วิสฺสาสมาปชฺชิ โส หิ ทพฺหปฺปหารํ อิจฺฉนฺโต โอสกฺกตฺติติ นีวาเรสิ ๗
 ตํขณญฺเวย เอพโก เวเคนาคนฺตฺวา อุมฺหิ ปหริตฺวา ตตฺถเวย ปาเตสิ ๗ โส
 เวทนาปฺตฺโต ตตฺถเวย นิปนฺโน

เอวํ โส นิหโต เสติ

โย อปุชฺชํ ปสฺสตี

ยถาหฺมชฺช ปหฺโง

หโต เมณฺฑเฑน ทุมฺมตฺติติ

ปริเทวมาโน กาลมกาสี ๗

ตตฺถ โส นิหโต เสตฺติติ โส อปุชฺชนิยปฺปสฺสโก เตน อปุชฺชนิเยน
 มาริตฺโต นิปชฺชติ ๗ อปุชฺชนฺติ อปุชฺชนิยํ ปุคฺคํ ๗

ยถาหฺมชฺชชาติ ยถา อชฺช อสนฺตสมฺปคฺคหํ กตฺวา จิตฺโต อหํ ๗ ปหฺโตติ
 เมณฺฑเฑน ทพฺหปฺปหารเณน ปหริโต ๗ หโตติ มาริตฺโต ๗ ทุมฺมตฺติติ นิปฺปญฺโล ๗
 เอวํ โย อลฺยโลปี อสนฺตสมฺปคฺคหํ กริสฺสตี โสปี อหํ วย ทุกฺขํ อนุภวิสฺสตีติ
 วุตฺตํ โหติ ๗

โสเยว อิมสฺมี พุทฺธปฺปาทฺเต สาวตฺถิยํ เอวํนาโม ว ปริพฺพาชโก หุตฺวา
 ตเถว ปฏิปชฺชนฺโต เอพเกน ปหฺโง อโหสีติ ๗

๒. อธิปจ ปพฺพชิตฺตฺส อัจฉริยฺปฐฺมายา อนฺนฺเตวาสิกาทินํ ปุชฺชนฺยฺยา
 วุฑฺฒตฺรา นวกาณํ สพฺเพ ปพฺพชิตา คหฺภูจฺานํ ฯ คหฺภูเจสุ ปนฺ เชฏฺฐภฺาตุ-
 ภฺกนินฺโย กนฺนิฏฺฐาณํ ปุชฺชนฺยฺยา ปุตุตฺตानํ มาตาปิตโร กุลวฺรฺฐนํ สามิกสฺสสฺสฺสฺสฺราติ
 เอวมฺเปตฺถ ปุชฺชนฺยฺยา เวทิตฺตฺพพา ฯ เอเตสฺมปี ทิ ปุชฺชา กุสฺลธมฺม-
 สฺมาทฺทานตฺตา อายฺยาทิวุฑฺฒิมฺเหตฺตฺตา จ มงฺคฺลเมว ฯ เตนาห ภควา จกฺกาวตฺติสฺสฺสฺสฺสฺส
 เต มตฺเตยฺยา ภวิสฺสนฺติ เปตฺเตยฺยา สามณฺเณว พุรฺหุณฺเณว กุเลเชฏฺฐาปจายินฺ
 อิทํ กุสฺลธมฺมํ สฺมาทฺทาย วตฺติสฺสนฺติ เต กุสฺลานํ ฆมฺมานํ สฺมาทฺทานเหตฺ
 อายฺยนาปี วฑฺฒิสฺสนฺติ วณฺเณนปี วฑฺฒิสฺสนฺตฺติติ ฯ

ตตฺถ เตติ เย ภิกฺขเว วิสฺตฺวิสฺสสฺส
 จตฺตํพฺีสวสฺสสฺสสฺสสฺส
 มนุสฺสา ภวิสฺสนฺติ เต ปุตุตฺตภูตา มนุสฺสา ฯ

มตฺเตยฺยาติ มาตุหิตา มาตริ สฺมมาปฺปฏิปฺนฺนา ฯ เปตฺเตยฺยาติ ปิตุหิตา ฯ
 สามณฺเณวติ สมนฺนฺหิตา ฯ พุรฺหุณฺเณวติ พุราหุณฺนฺหิตา ฯ กุเลเชฏฺฐาปจายินฺ
 อตฺตโน กุเล เชฏฺฐาณํ มหาปิตุจฺจฺลปิตุเชฏฺฐภฺาติกาทินํ วุฑฺฒานํ อปจายินฺ
 นิจฺจ

กุสฺลานนฺติ อนวชฺชลกฺขณานํ ฯ สฺมาทฺทานเหตฺติ สฺมาทฺทาย วตฺตนฺนฺเหตฺติ ฯ

ให้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มครเป็นไทย

๑. ในอดีตกาลในกรุงพาราณสี ได้มีปริพาชกคนหนึ่ง ชื่อว่า จัมมสาฎกฯ ทรามมาว่า ผ้าถุง และผ้าห่มของเขาเป็นหนังทั้งชุด ฯ

วันหนึ่ง ปริพาชกนั้น ขณะเที่ยวไปเพื่อศึกษาในกรุงพาราณสี ก็ไปถึงสถานกัฬชนแพะ ฯ ขณะนั้น แพะตัวหนึ่ง เห็นเขาแล้ว อยากจะขวิด จึงย่องตัวลง ฯ ปริพาชกไม่ถอยออกห่างไป ด้วยความสำคัญว่า แพะนั้นทำความนอบน้อมต่อเราแล้ว (กลับ) คิดว่า ในระหว่างมนุษย์เหล่านี้ที่มีจำนวนถึงเพียงนี้ แพะนี้ตัวเดียวเท่านั้น รู้จักบุญคุณของเรา ดังนี้แล้ว จึงได้ยื่นประนมมือตอแพะตัวนั้น ฯ เพราะเห็นเหตุการณ์นั้น พ่อค้าผู้เป็นบัณฑิตนั่งในร้านตลาด จึงห้ามขึ้นว่า พราหมณ์ ! ท่านอย่าเพิ่งไว้วางใจ สัตว์ ๔ เท้า เพราะเห็นเพียงชั่วขณะ ด้วยว่า มันต้องการจะขวิดให้มันเหมาะ จึงย่องตัวลง ฯ ทันใดนั้นเอง แพะวิ่งมาขวิดเข้าที่อก ทำให้ปริพาชกนั้นล้มลงในที่นั้นนั่นแล ฯ เขาประสบเวทนา นอนลง ณ ที่นั้นนั่นแหละพลางคร่ำครวญว่า

ผู้ใดสรรเสริญบุคคลผู้ที่ไม่ควรบูชา ผู้นั้นกลับถูก
ฆ่านอนตายเช่นเดียวกับเรา ผู้เบาปัญญา
ถูกแพะขวิดฆ่านอนตายในวันนี้ ฉะนั้น

ได้ทำกาละแล้ว ฯ

บรรดาบทเหล่านั้น หลายบทว่า โส นิหโต เสติ ความว่า ผู้นั้น คือ ผู้ยกย่องบุคคลที่ไม่ควรบูชา ถูกบุคคลที่ไม่ควรบูชานั้น ให้นอนตายอยู่ ฯ บทว่า อปุชฺหฺ ได้แก่ บุคคลที่ใคร ๆ ไม่ควรบูชา ฯ บทว่า ยถาหมชฺช ความว่า เหมือนเราทำการยกย่องอัสตบรูษอยู่ในวันนี้ ฯ บทว่า ปหโต คือ ถูกแพะขวิด ด้วยการขวิดที่เหมาะสมเจาะ ฯ บทว่า หโต คือ ทำให้ตาย ฯ บทว่า ทุมมตติ แปลว่า ผู้ไร้ปัญญา ฯ มีคำที่ปริพาชกกล่าวไว้ว่า แม้บุคคลอื่นใด จักทำการยกย่องอัสตบรูษ และแล้วบุคคลนั้น ก็จักเสวยทุกข์ เหมือนเรา เช่นกัน ฯ

ปริพาชกนั้นแล เป็นปริพาชกผู้มีชื่ออย่างนี้เหมือนกัน ในกรุงสาวัตถี ในกาลเสด็จอุบัติของพระพุทธเจ้าพระองค์นี้ ปฏิบัติเช่นนั้นนั่นแหละ จึงได้ถูกแพะขวิดแล้วแล ฯ

๒. อีกนัยหนึ่ง ในบทว่า **ปุชเนยฺยานํ** นี้ พึงทราบบุคคลที่ควรบูชาทั้งหลายเมื่อนี้ คือ บรรดาบรรพชิต พระอาจารย์และพระอุปัชฌาย์ ย่อมเป็นผู้ควรบูชาของเหล่าอันเตวาสิกเป็นต้น, บรรดาพระภิกษุผู้แก่กว่า ย่อมเป็นผู้ควรบูชาของเหล่าพระภิกษุผู้บวชใหม่, บรรพชิตทั้งหมด ย่อมเป็นผู้ควรบูชาของเหล่าคฤหัสถ์ ๆ ส่วนบรรดาคฤหัสถ์ พี่ชายและพี่สาว ย่อมเป็นผู้ควรบูชาของเหล่าน้องชายและน้องสาว, พ่อแม่ ย่อมเป็นผู้ควรบูชาของบุตรทั้งหลาย, สามี พ่อตัว และแม่ตัว ย่อมเป็นผู้ควรบูชาของเหล่าหญิงสาวในสกุล ๆ ความจริง การบูชาบุคคลผู้ควรบูชาแม้เหล่านั้น ถือเป็นมงคลทั้งหมด เพราะเป็นการสมათานกุศลธรรม และเพราะเป็นเหตุแห่งความเจริญด้วยธรรมมีอายุเป็นต้น ๆ ด้วยเหตุนี้ ในจกกวัตตีสสูตร พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสไว้ว่า มนุษย์ทั้งหลาย จักเป็นผู้ถือกุศลมารดา ถือกุศลบิดา ถือกุศลสมณะ ถือกุศลพราหมณ์ มีการประพฤดิอ่อนน้อมต่อผู้เป็นใหญ่ในสกุลเป็นนิจ จักสมათานประพฤติกุศลธรรมนี้, มนุษย์เหล่านั้นจักเจริญด้วยอายุบ้าง จักเจริญด้วยวรรณะบ้าง เพราะเหตุแห่งการสมათานกุศลธรรมทั้งหลาย ดังนี้ ๆ

บรรดาบทเหล่านั้น บทว่า **เต** ความว่า ภิกษุทั้งหลาย เหล่ามนุษย์ผู้เป็นบุตรของมารดาบิดาผู้มีอายุประมาณสองหมื่นปี ก็จักเป็นผู้มีอายุประมาณสี่หมื่นปี ๆ บทว่า **มตฺเตยฺยา** ได้แก่ ถือกุศลมารดา คือ ปฏิบัติถูกต้องในมารดา ๆ บทว่า **เปตฺเตยฺยา** แปลว่า ถือกุศลบิดา ๆ บทว่า **สามณฺญา** แปลว่า ถือกุศลสมณะ ๆ บทว่า **พฺรหฺมณฺญา** แปลว่า ถือกุศลพราหมณ์ ๆ บทว่า **กุเล** **เชฏฺฐาปจายิโน** ความว่า มีปกติอ่อนน้อม คือ ประพฤดิอ่อนตนแก่เหล่าชน ผู้เป็นใหญ่ คือ ผู้เจริญ มีลุง อา และพี่ชายเป็นต้น ในสกุลของตน ๆ บทว่า **กุสฺลानํ** ได้แก่ มีลักษณะปราศจากโทษ ๆ บทว่า **สมათานเหตุ** ได้แก่ เพราะเหตุแห่งการสมათานแล้วประพฤดิ ๆ